

จากการศึกษาลักษณะของสิทธิในสิทธิบัตรแล้ว พบว่าสิทธิในสิทธิบัตรเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ข้อสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และสิทธิในสิทธิบัตรก็มีได้เป็นสิทธิซึ่งมีตราสารจึงไม่อาจนำสิทธิในสิทธิบัตรมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินในลักษณะจำนองและจำนำได้ ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว จึงอาจทำให้มีการนำสิทธิในสิทธิบัตรซึ่งถือว่ามีคุณค่าทางเศรษฐกิจไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจในด้านการจัดหาทุนด้วยการใช้สิทธิในสิทธิบัตรเป็นหลักประกันการชำระหนี้ โดยอาศัยหลักนิติกรรมสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่ลูกหนี้(ผู้ทรงสิทธิบัตร) เจ้าหนี้ (ผู้รับหลักประกัน) และบุคคลภายนอกได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะผู้ทรงสิทธิบัตร ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการโต้แย้งสิทธิเหนือสิทธิบัตร ปัญหาเกี่ยวกับลำดับการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินมูลค่า ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีกับสิทธิในสิทธิบัตร เป็นต้น

จากการศึกษาหลักประกันตามกฎหมายประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นแล้ว พบว่าได้มีกฎหมายรองรับให้สามารถนำสิทธิในสิทธิบัตรมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ผู้เขียนจึงได้นำสาระสำคัญของหลักกฎหมายดังกล่าว

มาใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ข้างต้น และให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายของประเทศไทย สำหรับการรองรับถึงการใช้สิทธิในสิทธิบัตรมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ อันจะเป็นการเพิ่มช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จะนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจได้มากขึ้น และจะส่งผลดีและเกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

มาตรการด้านบทบัญญัติของกฎหมาย

1. การใช้เป็นหลักประกัน

1.1 การใช้หลักตีความตามหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งการขอรับสิทธิบัตรเป็นระบบการจดทะเบียน การใช้สิทธิในสิทธิบัตรเป็นหลักประกันซึ่งถือว่าเป็นนิติกรรมที่ต่อเนื่อง จึงตีความได้ว่านิติกรรมที่กระทำต่อเนื่องของสิทธิในสิทธิบัตรต้องกระทำตามระบบการจดทะเบียน แต่เพื่อความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงควรออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้สิทธิในสิทธิบัตรเป็นหลักประกันการชำระหนี้ โดยกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

1.2 ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้สามารถนำสิทธิในสิทธิบัตรมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ และกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

1.3 ควรบัญญัติกฎหมายใหม่ เพื่อรองรับถึงการนำสิทธิตามกฎหมาย(ที่ไม่สามารถไปใช้จำนองและจำนำได้) รวมถึงสิทธิในสิทธิบัตรให้สามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ และกำหนดแบบแห่งนิติกรรมให้ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

2. การคุ้มครองสิทธิของคู่สัญญาและบุคคลภายนอก

2.1 ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือบัญญัติกฎหมายใหม่ โดยกำหนดให้ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบหนี้ในส่วนที่ขาดกำหนดจัดตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าสิทธิในสิทธิบัตร โดยผู้ทำหน้าที่ประเมินมูลค่าควรแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จัดตั้งกองทุนประกันมูลค่าสิทธิในสิทธิบัตร กำหนดวิธีการบังคับคดีให้สามารถยึด

สิทธิในสิทธิบัตรและนำออกขายทอดตลาด หรือให้ผู้รับหลักประกันเอาสิทธิในสิทธิบัตรที่ใช้เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิ กำหนดลำดับของการได้รับชำระหนี้ของผู้รับหลักประกันให้เรียงตามวันและเวลาจดทะเบียน กำหนดลำดับการจัดสรรเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เพื่อชำระหนี้และค่าใช้จ่าย

2.2 ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้สิทธิของผู้รับหลักประกันเป็นเจ้าของที่มีบุริมสิทธิในลำดับเดียวกับสิทธิจำนอง จำนำ

2.3 ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้เจ้าหนี้มีประกัน มีความหมายรวมถึงเจ้าหนี้ผู้รับสิทธิในสิทธิบัตรเป็นหลักประกัน

มาตรการทางการบริหาร

1. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การยื่นคำขอรับสิทธิบัตร พร้อมอำนวยความสะดวกให้มากยิ่งขึ้นและทั่วถึง

2 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. จัดตั้งหรือมอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐ ทำหน้าที่บริหารจัดการหนี้สิน และเร่งรัดการดำเนินคดีให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว

From the study and definition of Patent rights, it is found that right of the patent is one of intellectual property, which is not either immovable or movable properties, accordingly to civil and commercial code. Patent rights has no official instrument acknowledgement of ownership, therefore one can not make use of Patent rights to guarantee debts by senses of mortgage or pledge. Because of this limitation, if one makes use of Patent rights, which is commercially valuable, as mortgage in collecting source of fund for investment according juristic act and contract to civil and commercial code, may create problem to the debtor (who own Patent rights), creditors (who accept the mortgage) and third parties. Such problems can cause many argument issues, such as: Limitation of ownership in the patent of the owner; the right to get payment of the creditors; argument in ownership of the

patent; priorities in getting payment of creditors; assessment of patent values; compulsory execution of Patent rights.

From the study of collateral in British Laws, United State Laws and Japanese Law, it is found that patent can be used as security for debts. The principles of collateral laws in those countries have been considered in order to form the recommendations of this paper. It is strongly suggested the existing Thai collateral law improve to allow patent to become security for payment in commercial investment.

The legal measures for implementing the suggestion are as follows:

1. Acceptance as security

- 1.1 As patent rights requires registration, it can be interpreted, in accordance with the general principle of law, that the use of patent rights as security is justice act appurtenant, registration is required.

- 1.2 Amend the Patent Act B.E. 2522 to allow the use of patent rights as security. However, it must be done in writing and registered with the competent authorities.

- 1.3 Provide of new statute for the use of rights (other than mortgage or pledge) as security and confirm that patent rights can be used to guarantee debts and set out the rule that security agreement must be made in writing and registered by competent authorities.

2. Protection rights both parties and third person

2.1 Revise the existing patent law or provide a new statute that the debtor must be responsible for the balance of the debt and establish the administrative agency competent for valuation of patent rights. The assessors should be in form of committee. Fund for securing the value of patent rights should also be established. The new statute should also cover the process of execution of patent rights by means of auction sale or guarantor foreclosure, including priorities of the creditors in receiving the payment.

2.2 Revise the Civil and Commercial Code to provide the right of the creditor holding the patent rights as security as the preferred creditor in the same rank as mortgage rights and pledge rights.

2.3 Revise the Bankruptcy B.E. 2483 to add the creditor holding patent right as security in the meaning of "secured creditor"

The administrative measures involved in the implementation of the suggestion are as follows:

1. Publicize the process of application for patent, as well as facilitating necessary arrangements to the concerned person.
2. Promote understanding of patent rights to the concerned person.
3. Provide or assign the administrative agency having the responsibility to manage and expedite the debts and actions for payment of debts.